

Toelichting bij begroting Duinzichtkerk 2024 met vooruitblik naar 2025

Samenvatting

De Duinzichtkerk leeft! Veel mensen weten de Duinzichtkerk te vinden, fysiek en online. Er worden veel goedbezochte activiteiten georganiseerd. Daar gaan we graag nog lange tijd mee door. De begroting geeft financieel vorm aan het continueren van dit alles. Maar we doen dit in een bijna 100 jaar oud gebouw, waarvan de onderhoudskosten toenemen. Er is lang nagedacht over verbetering daarvan, waarvoor al veel investeringen zijn gedaan. In de begroting wordt rekening gehouden met toenemende onderhoudskosten en is een resterend investeringsbudget voor de kapel uitgetrokken dat overeenkomt met wat de bouwcommissie als werkbaar heeft verwoord. Om ook financieel meerjarig solide te blijven is het nodig dat de jaarlijkse kosten en inkomsten gelijk zijn, als we afzien van afschrijvingen. Daaraan voldoet deze begroting. Helaas is het wel noodzakelijk het aantal gewerkte uren van betaalde medewerkers enigszins te verlagen. De inkomsten nemen toe, mede in lijn met wat de werkgroep, die zich hierover buigt, als ambitie mogelijk acht. Het vrij besteedbare eigen vermogen voldoet door deze besluiten aan de eisen die de kerkrentmeesters hieraan stellen.

Vooraf

De Duinzichtkerk leeft! Wekelijks komen veel leden naar de kerk en ook online kijken veel mensen met ons mee. Daarnaast worden er veel goedbezochte activiteiten georganiseerd, zoals meelesen met de dominee, de Duinzichtgesprekken, koffie met de koster, de maaltijden georganiseerd door de diaconie en de cantorij. De dominee en pastoraal werker geven pastorale bijstand aan onze gemeenteleden. Deze positieve ontwikkelingen willen we graag naar de toekomst doorzetten. Daarbij helpt een verantwoorde financiële huishouding om relevant te blijven als Duinzichtkerk.

Twee aspecten zijn daarbij van belang. De begroting voor het komend jaar en het bepalen van de omvang van de investeringen voor verbeteringen van het gebouw. In de begroting zien we de exploitatiekosten van onze kerk. We zijn blij met onze dominee, pastorale bijstand, koster, organist, cantor en kerkelijk bureau. Zij zorgen ervoor dat we de doelstellingen in ons beleidsplan kunnen uitvoeren. Waar mogelijk doen we een beroep op vrijwilligers - zonder hen kan de kerk niet haar doelen realiseren. Het gebouw is eveneens belangrijk, we komen wekelijks bijeen voor de kerkdienst en organiseren vele activiteiten in ons gebouw. De afgelopen jaren zijn al diverse verbeteringen aangebracht en is er groot onderhoud geweest. Denk daarbij aan het opknappen van de kerkzaal, de kerkenraadskamer, de Ark, de toiletten en de komst van het MiVa toilet. Ook is asbest verwijderd. Op korte termijn zullen een plateaulift en zonnepanelen worden geplaatst en wordt de elektriciteitsmeter aangepast. De plannen voor het opknappen van de kapel en de hal zijn onderdeel van deze begroting.

Rekening is gehouden met de volgende risico's: licht risicovol beleggingsprofiel, vooralsnog verouderend betalend ledenbestand en opwaarts risico in onderhoudskosten van het oude gebouw.

Bij het opstellen van de begroting 2024 met een doorkijk naar 2025 zijn enkele uitgangspunten geformuleerd.

- De Duinzichtkerk bestaat in 2024 90 jaar en we willen haar nog lang in standhouden.
- Voor continuïteit hebben we eigen vermogen nodig. Hiermee kunnen tegenvallers worden opgevangen en garanderen we onze medewerkers voor langere termijn een inkomen.

- Voor een gezonde financiële basis moeten we in 2024 en 2025 naar een sluitende jaarbegroting, exclusief afschrijvingen.
- Voor het bepalen van de toekomstige investeringsruimte is de omvang van het vermogen na aftrek van de geactiveerde activa van belang.
- Bij het opstellen van de begroting gaan we uit van 3% rendement van de beleggingen.
- Voor specifieke activiteiten waarvoor deelnemers zich inschrijven vragen we een directe bijdrage aan de deelnemers. Denk daarbij aan eten met de dominee, the Great Books School, eten op maandag en Zin & Zo.
- Legaten worden niet begroot vanwege de onzekerheid van toekenning en of daaraan een bestemming is gehecht.

Toelichting op de begroting

Bepalen investeringsruimte voor de verbouwing

Bij volledige verwerking van deze uitgangspunten zou een investeringsniveau voor de verbouwing van de kapel van 160.000 euro resteren. De kerkenraad gaf in overweging daar nog eens goed naar te kijken en alternatieven te overwegen. Hierbij werd door de bouwcommissie aangegeven dat een verbouwing van 300.000 euro van voldoende kwaliteit en in lijn met de voorstellen van de commissie voorstelbaar is. De kerkrentmeesters hebben dit alles overwogen, wat leidt tot de volgende uitgangspunten voor de begroting.

- Voor continuïteit is een benodigd eigen vermogen na aftrek van geactiveerde activa van ruwweg driemaal het jaarlijks kostenniveau gewenst.
- Het voor de voltooiing van verbouwing van kapel en hal beschikbare investeringsbudget is maximaal 300.000 euro. Dit is de absolute grens van het door de kerk beschikbare geld, inclusief een marge voor onzekerheden. Het geld wordt pas beschikbaar gesteld nadat er een door kerkrentmeesters en kerkenraad goedgekeurd plan is. Kerkrentmeesters zien toe op opdrachtgeving en besteding hiervan.
- De jaren 2024 en 2025 hebben een sluitende begroting als afgezien wordt van de afschrijvingen.
- De commissie die nadenkt over extra inkomsten heeft als ambitie deze tot een in de begroting voor 2024 en 2025 geraamde omvang te dekken.
- Voor zover legaten geen specifieke door de notaris vermelde bestemming hebben komen deze ten goede aan de algemene middelen. Ze worden dus niet gebruikt voor extra uitgaven.

Onder deze voorwaarden achten de kerkrentmeesters het voorgestelde investeringsbudget financieel verantwoord. Ze wegen daarbij de voorgeschiedenis van de verbouwing en de verwachtingen die daarbij zijn gewekt mee.

Inkomsten

De inkomsten voor de *verhuur* in 2024 nemen toe. Een koor heeft een jaarcontract voor de kapel gesloten en een nieuw koor gaat wekelijks in de Ark oefenen. VvE's uit de buurt weten ons beter te vinden. Er is een lezingenreeks van het Nederlands Klassiek Verbond, 4 of 6 keer per jaar. Tweemaal per jaar is er een training voor leidinggevendenden uit het bedrijfsleven via de Erasmus Universiteit van een gehele dag, inclusief lunch en verdere catering, wat extra opbrengsten oplevert. Huurders kijken vaak naar nabijheid en kosten. Koren bijvoorbeeld zijn vooral in kosten geïnteresseerd, niet of de zaal erg mooi is. Een betere kwaliteit van de kapel zal zich voor buurtgroepen maar weinig in een hogere

opbrengst vertalen, maar hopelijk wel enigszins. Zolang de verbouwing van de kapel in de zomer plaatsvindt is er weinig directe invloed op de verhuuropbrengst. Verhuur van pastorie en kosterswoning is contractueel vastgelegd.

De *beleggingsopbrengsten* hangen vooral samen met de omvang van de portefeuille. Elk jaar wordt de samenstelling daarvan met de vermogensbeheerder doorgenomen. Medio 2022 is het profiel veranderd van 'licht defensief' in 'licht offensief', omdat we als kerk immers insteken op een wat langere tijdshorizon. We gaan in de begroting uit van 3% opbrengsten uit de beleggingen. Voor 2023 was een afname van de portefeuille verwacht omdat we eind 2022 dachten dat de verbouwing in 2023 zou plaatsvinden en daarmee aandelen verkocht moesten worden. Dat is nu vertraagd. Met de uitgaven voor de verbouwing van de kapel neemt de omvang van de beleggingen af en daarmee worden lagere opbrengsten begroot.

Inzake de *Kerkbalans* is het afwachten of de begroting voor 2023 wordt gerealiseerd. De vooruitzichten zijn goed. Hopelijk lukt het door hard te werken hier een kleine toename te realiseren in komende jaren.

De *collecte opbrengst* voor de eigen Duinzichtkerk is vooral van het aantal collectes voor de wijkgemeente afhankelijk. Dit gaat terug van 41 in 2023 naar 37 in 2024 en 35 in 2025. We gaan voor de collectes uit van gemiddeld 300 euro per collecte.

De opbrengst van de *Duinzichtgesprekken* is ruwweg 1.000 euro per gesprek. Het voornemen is om 7 gesprekken te voeren, waarbij we voor de zekerheid 900 euro per keer aan opbrengst ramen. Ook *orgelconcerten* hebben een opbrengst. Een kerklid doneert een bedrag dat een deel van de kosten voor extra muziek in de kerk goedmaakt. De meerderheid van de cantorij is voorlopig akkoord gegaan met een bijdrage van 10 euro per lid per zangmaand.

Vanuit de kerkenraad hebben we een werkgroep om de *inkomsten verder te verhogen*. Voor de extra inkomsten worden diverse acties ingezet. Als eerste wordt de brief voor de Kerkbalans aangepast, waarbij de mogelijkheid om belastingvrij te kunnen schenken met Periodieke Overeenkomsten extra onder de aandacht wordt gebracht. Ook wordt gekeken naar de wijze waarop we collecteren. Collecteren voor specifieke activiteiten in plaats van voor de wijkgemeente kan tot een hogere opbrengst leiden. De online community zal ook gevraagd worden om bij te dragen. Daarnaast zullen alle mogelijkheden voor subsidies onderzocht worden. Het heeft onze voorkeur om een algemeen bedrag als ambitie in de begroting op te nemen in plaats van het al toe te wijzen aan de specifieke opbrengstcategorieën. Om tot een sluitende begroting te komen, is een ambitie van elk jaar 27.000 nodig. Dat is ruwweg 17.000 euro meer dan momenteel als extra inkomst voor 2023 is voorzien. De werkgroep wil deze uitdaging aannemen met steun en medewerking van de hele kerkenraad.

Er zijn incidentele legaten/giften die niet begroot worden. De legaten kunnen een specifieke oormerking via de notaris hebben. Zo niet, dan worden deze aan de algemene middelen toegevoegd.

Uitgaven

De kosten voor het *kerkgebouw* liggen ten dele vast, zoals de belastingen. De kosten voor het *onderhoud* stijgen in de komende jaren. Enerzijds komt dat doordat alle lopende onderhoudscontracten bij elkaar zijn gevoegd en onder één dak zijn ondergebracht en kwalitatief verbeterd; hierdoor voorkomen we onduidelijkheden over welke installateur waarvoor verantwoordelijk is, maar voldoen we ook aan strengere wettelijke eisen. In het verleden is onderhoud vooruit geschoven – zoals aan dakgoten – wat nu plaatsvindt. Er zal een nieuw meerjarenonderhoudsplan worden opgesteld, wat duidelijk zal maken of we met een 'eenmalige

onderhoudsgolf' te maken hebben, of dat deze meer structureel zal zijn. Onder deze post valt ook het onderhoud aan de audio-installatie. De *verzekering* wordt steeds voor een aantal jaren vastgelegd. Per 2024 nemen de kosten fors toe door een nieuw contract bij hetzelfde bureau Donatus. De kosten nemen vooral toe omdat de verzekerde waarde is toegenomen. In theorie kunnen de kosten ook nog een beetje dalen omdat Donatus als niet-winstgevende instelling achteraf uitkeert als men een gunstig verzekeringsjaar heeft gehad. De uitgaven voor *energie* zijn onzeker, omdat we het verbruik handmatig monitoren en pas eind januari weten wat dit nu exact gaat kosten. De handmatige opname doet vermoeden dat we ten opzichte van 2022 aanmerkelijk minder energie verbruiken, door een combinatie van betere instellingen (onderdeel van de verbouwing), lagere binnentemperatuur en zachte winter. Begroot is dat deze gedragseffecten blijven en de binnentemperatuur dus blijft zoals in afgelopen winter. Via Energie voor Kerken is een nieuw contract gesloten dat uitgaat van iets lagere groothandelsprijzen; de energiebelasting en nettarieven zijn echter hoger. Eind vorig jaar is een nieuw *schoonmaakcontract* gesloten, waardoor de kerkelijke ruimtes veel schoner zijn. Puur om financiële reden brengen we het aantal schoonmaakuren terug, waardoor de kosten dalen. In de schoonmaakkosten is ook het schoonmaken door de glazenwasser opgenomen. Overige kosten zijn hier een restpost.

Onderhoud pastorie en kosterij spreken voor zich. Als er hier zich iets zeer ernstigs voordoet zijn de geraamde bedragen uiteraard te laag, en wordt dat bij geplust uit de post onderhoud kerk. Gezien de niet al te beste staat van het orgel is er inzake *onderhoud orgel* ruimte voor twee grote onderhoudsbeurten per jaar. Met de organist is afgesproken dat hij het periodiek stemmen voor zijn rekening neemt. Dit is nodig vanwege de voor de stemming ongunstige locatie van het orgel. De vleugel kan eenmaal per jaar worden gestemd. De *tent op het plein* (tabernakel) wordt eenmaal per jaar schoongemaakt, zo nodig gerepareerd en de tent is ook apart verzekerd. Er is een klein fonds waaruit dit nog enkele jaren kan worden gefinancierd (het restant van giften bij aanschaf van de tent die vanwege eerdere huur en de coronaperiode relatief goedkoop was). De tent kan bij goed onderhoud tot ruwweg het jaar 2030 mee. Er is een ploegje mensen dat kleine tuinierswerkzaamheden verricht; dit wordt aangevuld door een professionele tuinman.

De *Duinzichtgesprekken* kosten per keer ongeveer 250 euro voor de pianist, een cadeautje en wijn na afloop. Omdat er soms een extra uitgave is voor bijvoorbeeld aan hoge reiskosten van een spreker begroten we hier zevenmaal 300 euro. De *orgelconcerten* kennen uiteraard ook kosten. De extra *muziek in de kerk* – naast het orgel en de cantorij – heeft vrij hoge kosten. Deze zijn door de organist voor 2500 euro onderbouwd (tienmaal 100 euro voor een solist, 1500 euro voor speciale diensten en eenmaal een professionele muzikant). De organist kan binnen het totaalbedrag van 2500 euro uiteraard schuiven. Muziekkosten voor kerstavond op het plein en gemeentezondag zijn onder die posten mogelijk.

De *afschrijvingen* spreken voor zich. Investerings in het gebouw worden in 10 jaar en in installaties in 3 of 5 jaar afgeschreven. Als een investering is gedaan, ligt het jaarlijks af te schrijven bedrag daarna vast. Door de recente en nu nog te realiseren investeringen nemen de afschrijvingen verder toe. Er is rekening gehouden met een finale verbouwingsinvestering van maximaal 300.000 euro. In de afschrijvingen zijn de zonnepanelen en plateaulift apart opgenomen en in de 300.000 euro is ook met een verbetering van het elektriciteitssysteem rekening gehouden. Hierdoor nemen de totale afschrijvingen toe. Het duurt nog wel even voordat we uit de in het verleden gedane grote afschrijvingen lopen, omdat de bulk van de investeringen in 2018-2022 is gedaan.

Een grote post zijn de *salarissen*. Voor de predikant loopt dat via de protestantse kerk (PKN), hij is formeel niet bij de Duinzichtkerk in dienst. Koster, pastoraal werker, medewerkster kerkelijk bureau en organist zijn bij ons in dienst. Voor zowel 2024 als 2025 is conform de verwachting van de KKA

rekening gehouden met een salaristoename van elk 3%. In de begroting is rekening gehouden met een vermindering van het aantal uren voor de bijstand in het pastoraat en van het kerkelijk bureau. Naast de kosten voor de predikant betalen we aan de kerk in Den Haag (PGG) twee andere – kleinere – bedragen: een bijdrage aan gemeenschappelijke taken (quotum) en een vorm van solidariteit. De cantrix is niet in dienst, maar wordt als zzp-er per gewerkt uur betaald: zowel voor instuderen, uitvoeringen als overleg.

De directe kosten voor *kerkdiensten* en andere activiteiten bestaan uit een groot aantal posten. Waar mogelijk zijn ze taakstellend vastgelegd, zoals de te maken kosten voor de gemeentezondag en het kerstfeest op het plein. Ook het jeugd- en jongerenwerk ontvangt een bedrag dat op basis van een jaarprogramma kan worden uitgegeven. De kosten cantorij hebben niet betrekking op de cantrix, maar op bladmuziek en andere uitgaven. De post 'kerkdiensten algemeen' is een restpost, waarin bijvoorbeeld bloemen, trouwbijbels en dergelijke worden gefinancierd.

De kosten voor *beheer en administratie* spreken voor zich. Waar het hier activiteiten zoals communicatie betreft, is de begroting taakstellend (als er een jaarplan komt, is dit het maximaal uit te geven bedrag). De administratiekosten zijn terug gebracht door een nieuw contract met bureau KKA en het overgaan van de 2 stichtingen naar 1 stichting, maar het is nog even afwachten hoe dat precies uitpakt (we betalen een vast bedrag voor administratie en voor de jaarrekening, maar als er meer nodig blijkt betalen we daar apart voor). We gaan bezien hoe de samenhang tussen ons eigen kerkelijk bureau en de KKA efficiënter vorm kan krijgen. Voor de printer hebben we een leasecontract voor een maximaal aantal prints. Soms printen we nog iets meer en betalen daar extra voor. Ook hier is taakstellend dat we in de toekomst binnen het gecontracteerde aantal blijven. De porti zijn dit jaar hoger dan begroot, wat deels verklaard wordt door extra activiteiten (bijvoorbeeld de bijeenkomsten in de Archipel), maar deels ook door de nieuwe manier om Onderweg te bezorgen, waardoor we zelf postzegels plakken (porti 2000 euro in 2023 algemeen en 1000 voor Onderweg). Onderweg kost dus wat meer dan in de post Onderweg is genoemd en het verschil met voorgaande jaren is zo wat kleiner dan het lijkt. Bestuurskosten waren in 2023 eenmalig wat hoger door een verlaat, eerder afgesproken, cadeau aan de predikant.

Bank- en vermogenskosten spreken voor zich en hangen deels samen met de omvang van het vermogen en de kosten die de bank daarvoor rekent. ABN AMRO heeft aangekondigd dat op termijn een korting die we nu krijgen zou kunnen vervallen. We zullen dan zien wat we daarmee doen. Incidentele kosten waren de kosten die vooral bij de notaris zijn gemaakt voor de fusie.

Vermogenssituatie

De voorliggende begroting voldoet aan de continuïteitseis dat het vrij besteedbare eigen vermogen ruwweg driemaal de jaarlijkse kosten exclusief afschrijvingen moet dekken. Eind 2025 is door de voorziene verbouwing het vrij beschikbare vermogen gedaald tot ongeveer 1.035 miljoen; hier staan kosten exclusief afschrijvingen van 350.000 euro tegenover.

Eigendom

De gebouwen en inventaris zijn eigendom van de stichting Duinzichtkerk. Als onverhoopt de wijkgemeente zou ophouden te bestaan vervalt het vermogen aan de Protestantse kerk in Den Haag. De grond waarop de kerk is gebouwd is al bezit van de Protestantse Kerk Den Haag.

Kerkrentmeesters Duinzichtkerk, december 2023